

Najvyšší súd

Slovenskej republiky

7 M Cdo 13/2011

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **Slovenskej republiky**, za ktorú koná **Krajské riaditeľstvo Policajného zboru, so sídlom v Bratislave**, Špitálska 14, proti povinnému **F. B.**, bývajúcemu v B., pre **vymoženie 33, 19 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 37 Er 3 287/06, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 7. apríla 2011 sp. zn. 20 CoE 350/2010 uzneseniu Okresného súdu Bratislava II zo 16. februára 2010, č.k. 37 Er 3287/2006 - 11 takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 7. apríla 2011 sp. zn. 20 CoE 350/2010 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo 16. februára 2010 č. k. 37 Er 3 287/06 – 11 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II. na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Oprávnena podala na Exekútorskom úrade Bratislava II súdneho exekútora Bc. V. U. so sídlom v B. návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - bloku na pokutu nezaplatenia na mieste, vydaného Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Bratislave (Krajský dopravný inšpektorát Bratislava dňa 15. 3. 2004). Týmto bola povinnému uložená pokuta vo výške 1 000 Sk (33, 19 €) za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Na základe žiadosti súdneho exekútora podanej 30. mája 2006 Okresný súd Bratislava II vydal dňa 18. septembra 2006 pod sp. zn. 37 Er 3 287/2006 poverenie na vykonanie exekúcie pre vymoženie uloženej pokuty a trov exekúcie.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 10. marca 2009 č. k. 36 Er 3 287/06 – 7 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku z dôvodu uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty na vykonanie rozhodnutia o uložení pokuty za priestupok (§ 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zmien a doplnkov).

Okresný súd Bratislava II uznesením zo 16. februára 2010 č. k. 37 Er 3287/2006-11 uložil oprávnenej povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy za výkon exekučnej činnosti vo výške 47, 80 € do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Takto rozhodol v súlade s § 203 ods. 1 veta prvá Exekučného poriadku, podľa ktorého ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie oprávnenej uznesením zo 7. apríla 2011 sp. zn. 20 CoE 350/2010 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne (§ 214 ods. 2 O. s. p.) potvrdil . Uviedol, že k zastaveniu exekúcie z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty t. j. neúčinnosti exekučného titulu, nedošlo zavinením povinného. Tento na plynutie zákonných lehôt nemá vplv.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu a uzneseniu okresného súdu podal na podnet oprávnenej mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky . Navrhol ich zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie okresnému súdu. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ a c / O. s. p.). Uviedol, že súd môže uložiť oprávnenému nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie podľa § 203 ods. 1, ods. 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, alebo z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Toto zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v § 197 Exekučného poriadku, podľa ktorého náklady na výkon exekučnej činnosti uhrádza povinný. Použitie tohto ustanovenia prichádza do úvahy iba v prípade splnenia zákonných predpokladov , a to, že exekučné konanie bolo zastavené zavinením oprávneného a existuje príčinná súvislosť medzi zavinením oprávneného a zastavením exekúcie, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Podľa názoru generálneho prokurátora v predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom ustanovený

predpoklad , a preto nebol dôvod na použitie uvedenej výnimky. Pokiaľ oprávnená podala včas návrh na vykonanie exekúcie , neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávacom konaní , resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní , ako i dĺžku trvania tohto konania ovplyvniť. Okrem toho, ak súd zistí stratu účinnosti exekučného titulu, je povinný exekúciu zastaviť z úradnej povinnosti . Náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenému podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku aj vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. V uvedenej exekučnej veci súd a ani súdny exekútor existenciu majetku na strane povinného na uhradenie trov exekúcie neskúmali. Vychádzajúc z uvedeného generálny prokurátor vyslovil názor, že ak nie sú splnené zákonné podmienky ustanovené v § 203 ods. 1, ods. 2 Exekučného poriadku a návrh na vykonanie exekúcie bol podaný dôvodne , trovy exekučného konania uhrádza povinný podľa ustanovenia § 197 ods. 1 Exekučného poriadku. Bol tiež toho názoru, že konanie pred súdmi nižších stupňov je postihnuté aj inou vadou konania spočívajúcou v tom, že za oprávneného považovali Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, napriek tomu, že toto sa oprávneným procesne nikdy nestalo. V konaní vystupovalo len ako orgán konajúci v mene Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g ods. 1 O. s. p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 243e ods. 2 O. s. p. mimoriadne dovolanie možno podať len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré účastník konania namieta.

Podľa ods. 3 tohto ustanovenia generálny prokurátor Slovenskej republiky nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 242 ods. 2 O. s. p.).

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou

konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O. s. p. (t. j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Existenciu týchto väd generálny prokurátor nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Iné vady, okrem väd uvedených v § 237 O. s. p., sú spôsobilým dovolacím dôvodom len za predpokladu, že mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Medzi také vady patrí skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu veci z dôvodu, že súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z iného skutkového základu než súd prvého stupňa bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods. 2 O. s. p. a pod.

Okresný súd bol povinný rozhodnúť o trovách exekúcie, po jej zastavení (samostatným uznesením) odôvodniť nielen čo do rozsahu exekútorovi priznanej náhrady trov, ale aj z hľadiska toho, prečo povinnosť zaplatiť náhradu trov exekúcie uložil práve

oprávnenej. V odôvodnení svojho rozhodnutia len citoval ustanovenia Exekučného poriadku, vrátane ustanovenia § 203 ods. 1 O. s. p. , ale nijako nevysvetlil, čím oprávnená zavinila zastavenie exekúcie. Preto je jeho uznesenie o trovách exekúcie v rozpore s požiadavkou preskúmateľnosti súdnych rozhodnutí.

Konanie pred súdmi nižšieho stupňa je postihnuté aj inou vadou spočívajúcou v tom, že tak súd prvého stupňa ako aj odvolací súd považovali za oprávneného Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, napriek tomu, že sa oprávneným procesne nestalo . To z dôvodu, že v konaní vystupoval len ako orgán konajúci v mene oprávnenej Slovenskej republiky. V dôsledku toho, že súdy uvedený nedostatok v priebehu konania neodstránili, naplnili tak dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p.

Mimoriadne dovolanie ako ďalší dovolací dôvod uvádza , že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa o (trovách exekúcie) spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty.

Podľa § 197 ods. 1 exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a 2 exekučného poriadku , ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd, súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti , náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie , môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zväži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne povinný a povinnosť nahradiť trovy exekúcie uložiť oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z uvedených zákonných predpokladov , teda nebol splnený ani dôvod pre použitie uvedenej výnimky. Pod zavinením oprávnenej v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávnenej , ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jej konanie (úkony) , ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa preto stotožňuje s právnym názorom vysloveným generálnym prokurátorom Slovenskej republiky , podľa ktorého pokiaľ oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie včas, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnená totiž postup súdu vo vykonávacom konaní resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní , ako i dĺžku ich trvania , nemohla ovplyvniť. Okrem toho , ak súd zistí stratu účinnosti exekučného titulu , je povinný exekúciu zastaviť z úradnej povinnosti.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia krajského ako aj okresného súdu o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci .

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p. , keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu o trovách exekúcie podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. decembra 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta